

Таким чином, Національний заслужений академічний український народний хор імені Г. Г. Верьовки – взірцевий приклад хорового колективу, що зберігає та примножує багатолітні традиції народного співу. Мелодійні музичні твори, незабутні танці та захоплюючий фольклор створюють унікальний, неповторний стиль та манеру. Самобутність і народний спів поєднуються з високохудожнім та професійним виконанням. Різноманітність голосів, емоції, душевна відкритість вражає глядачів під час концертних програм своєю неповторністю і назавжди залишається в їх серцях.

Список використаних джерел:

1. Горбенко О. І. Хормейстерська діяльність Анатолія Авдієвського: поєднання народної та академічної манер співу// Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. – 2019. № 2 (43). – С.118-130.
2. Музыкальный энциклопедический словарь. URL: <http://www.music-dic.ru/index-music-keld/slovar-a.html>. (дата звернення: 10.11.2021).
3. Павлюченко П. Г. Особливості репертуару українського народного хору під керівництвом Григорія Верьовки// Молодий вчений. – 2018. – № 2 (2). – С. 547-549.
4. Скопцова О. М. Новаторська діяльність Г. Верьовки як фундатора професійного народного хорового виконавства України// Молодий вчений. – 2017. – № 11 (51). – С. 670-673.
5. Смиронова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навч. посіб. – Вид. 3-тє, доп. – Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. – 212 с.
6. VERYOVKA: офіційний сайт. URL: <https://veryovka.com/history/>. (дата звернення: 10.11.2021).

Мартінова М.М.,

студентка IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Піхтар О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ЛРИЗМ ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ ІРИНИ КИРИЛІНОЇ (НА ПРИКЛАДІ ПІСНІ «ЛЕЛЕЧА ДОЛЯ»)

Як нам всім відомо, українська земля багата на талановитих митців, творців, поетів та насамперед музикантів та композиторів. Серед відомих у світі видатних українських композиторів має своє місце творчість Ірини Кириліної.

Народилася композиторка весною, 25 березня 1953 року у Дрездені (на території Німецької Демократичної Республіки). Її батько був радянським військовослужбовцем. Про її дитинство та юність відомо дуже мало. В пошуках будь яких зачіпок з її життя, цікавих подій та великих досягнень мені вдалось знайти багато цікавого та значущого з життя І. Кириліної. Тому темою мого дослідження обрано висвітлення ліризму пісенної творчості Ірини Кириліної, характеристика пісенного твору «Лелеча доля».

Вона закінчила у 1972 році Київське музичне училище ім. Р. Глієра, навчалась по класу теорії музики у Валерія Подвали. У цей же час вивчала композицію у Романа Верещагіна. Саме він заклав все те, що збудувало її творчий стиль та відомий для нас всіх музичний почерк. Після училища її творче зростання продовжилось у Київській консерваторії. Початок навчання був у 1977 році, навчалась вона по класу композиції у Миколи Дремлюги. Закінчивши навчання Ірина починає своє становлення, як мистецького діяча, педагога та насамперед композитора. Працює в Київському національному університеті культури і мистецтв: з 1999 року вона стає доцентом кафедри естрадного співу. А також вона є викладачем фахових дисциплін з сольного співу, аранжування та основ композиції, а також фахівцем зі студійного практикуму. [2]

За все своє життя вона написала досить значну кількість творів різних жанрів та напрямків. Серед них найвідоміші це:

- Моноопера «Три портрети» (1987 р., слова Л. Костенко);
- «Мелодія» (1994 р.);
- Соната для скрипки і фортепіано (1980 р.);
- «Запалю свічу» (сл. Р. Лоцман);
- «Ой, там, на майдані» (сл. Р. Лоцман);
- Рок-опера «Що у світі найсильніше?» (1982 р.);
- Лелеча доля (сл. В.Цілого);
- Пісні, хори, романси, обробки народних пісень, музика для вистав

та багато інших видатних творів.

Але, що ж поєднує кожен композицію, кожний твір або музичну думку композиторки? Це її творчий стиль. Усі твори Ірини Кириліної просочені ліризмом та душевністю з великим акцентом на почуття та барви внутрішнього світу митця. Саме особистісне почуття нашого світу та життя дає той самий неповторний та унікальний музичний та звуковий образ у творах Кириліної. Детальніше хочу поговорити про твір, котрий, на мою думку, є самим резонуючим з українським народом, тобто – з нами всіма, а саме – «Лелеча доля».

Чому саме лелеча доля? Є щось магічне, або загадкове у цьому птаху, чи композиторка вирішила просто так взяти за основу долю саме цього птаха? Авжеж ні, лелека один із улюблених та шанованих птахів наших країв та народів. Лелека це птах долі, провісник добробуту та щастя. Наші пращури вважали, що дім, на котрому з'явиться лелече гніздо буде мати злагоду, люди будуть здорові, та все буде процвітати. А село, в котрому поселиться багато

лелек, ніколи не знатиме горя та неврожаю. Тобто, якщо заглибитись у повір'я та прикмети наших пращурів, лелека була птахом божим, священним знаком добробуту та процвітання.

Проаналізувавши наш епос та фольклор на думку і не приходить іншої настрої та стилю твору, аніж лірична пісня з образом цього дивовижного птаха.

Пісня «Лелеча доля» є спомином про швидкоплинність життя людини. За весь твір проходить життя людини: від дитинства, юності до зрілих років. А наприкінці твору автор з сумом пригадує свої юнацькі роки зі словами:

«Плинуть хмари сині, сині хмари й сірі. Жаль, що нині я в лелек не вірю. А як заклеочуть – лину в небо чисте, полетіти хочу у своє дитинство».

Взагалі твір наповнений філософськими роздумами про сутність життя людини, і потрібно було написати саме таку музику, яка повністю погрузить кожного слухача в цю тему і змусить кожну людину замислитись над власним життям. Недаремно композиторка обрала для цього твору тональність соль-мінор, яка за кольоро-діагностикою Люшера має чорний колір, і є однією з найсумніших тональностей. В цьому творі найбільше показано ліризм творчості І. Кириліної.

Ліризм пісень Кириліної йде від захоплення природою, від великої любові до рідної народної пісні. Її творчість відзначається глибокою самобутністю, гармонійним поєднанням ліризму і душевної музики. Через музику Кириліної проходять і радість, і журба.

Більшу частину своїх творів композиторка написала саме в мінорі, що додає свого настрою. До того ж «Лелеча доля» є твором, які виконують різні колективи та виконавці (і солісти, і ансамблі, і хори) в різних обробках. Ця пісня входить до репертуару хору ім. Г. Верьовки і нашого студентського народного хору ВП «Миколаївська філія КНУКіМ».

«Лелеча доля» є твором, який торкне кожну людину і звісно, що не тільки текст, а і сама музика відіграє одну з головних ролей у емоційному зображенні цілісної картини твору.

Твір написаний у куплетно-варіаційній формі, через яку і розкривається музичний посил твору. Твір виконують 2 соліста і хор. З кожним наступним куплетом музична тканина розгортається і приходить до свого кульмінаційного моменту в 4 куплеті на слова «Поклонитись полю, на чотири боки, за лелечу долю й пережиті роки». Також в творі досить часто використовуються агогічні відхилення, які насичують музику переживаннями.

Музичної напруги ще додають два вокалізи, які виконує хор. До того ж в пісні досить часто змінюється динаміка, постійно використовуються нюанси крещендо та дімінуендо, які також наповнюють музику смисловим навантаженням.

Окрім того, всі знають що душею українського народу вважають саме пісню. Музику Ірини Кириліної дійсно можна назвати душею українського народу. Я дивилася різні виконання твору «Лелеча доля» і майже на всіх виступах в глядачів, коли слухали цю музику, проливались сльози. Тому

дійсно, можна з впевненістю сказати, що твори Кириліної, її музика є яскравим прикладом ліризму української музики та пісні. [1], [3]

Отже, настав час моїх висновків та особистих вражень від цієї великої людини. Вона об'єднувала те, що не об'єднується. Їй також цікаво було працювати з виконавцями естрадної пісні. Їй вдалось бути не тільки композитором, а й продюсером, бо це також своєрідний театр, де вона є режисером та сценаристом свого драматургічного дійства та створення неповторних образів, почуттів та палких емоцій. Я рада, що мені пощастило побільше дізнатися та долучитися до крихт душі Ірини, тієї самої душі, котру вона вклала в кожний свій твір. Вона віддавала себе повністю та до самої останньої краплини створювала свої унікальні та неперевершені світи з музичної тканини та солов'їної мови. Чи треба сказати, що мабуть її прізвисько можна використовувати синонімом до слова «Ліризм» або до термінів лірична музика? Я вважаю, що Україна та кожен її мешканець має пишатись тим, що наша земля та світ подарувала нам таку неперевершену та талановиту людину. Що до цього ще можна додати? Мабуть, єдине – щоб краще зрозуміти Кириліну, треба слухати її музику.[4]

Список використаних джерел:

1. Гаврилова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти [зб. наук. праць]. Вип. 3. – Слов'янськ, 2016. – С. 97 –106. Режим доступу: http://pptma.dn.ua/files/2016/3/11.Gavrilova-Psarova_s.97-106.pdf
https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/00857410_0.html#text
2. Музыкальный энциклопедический словарь. URL: <http://www.music-dic.ru/index-music-keld/slovar-a.html> (дата звернення: 10.11.2021).
3. Скопцова О.М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець XIX-XX століття): Дис... канд. мист-ва. – К, 2005. – 208 с.
4. Соколов В.Г. Работа с хором. – М.: Музыка, 1983. – 190 с.